

Затверджено
Наказ Держкомлісгоспу України
21.06.2001 N 56
Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
31 серпня 2001 р. за N 771/5962

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ УПОРЯДКУВАННЯ МИСЛИВСЬКИХ УГІДЬ

1. Загальні положення

Цей Порядок розроблений відповідно до статті 28 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» (1478-14) та Положення про Державний комітет лісового господарства (969/2000).

Порядок установлює основні нормативи, які необхідні для науково обґрунтованої оцінки та інвентаризації типів мисливських угідь, видового, кількісного та якісного складу мисливських тварин, розроблення (з урахуванням природних та економічних умов) режиму ведення мисливського господарства з визначенням заходів щодо охорони, раціонального використання, відтворення мисливських тварин, збереження та поліпшення стану угідь.

Вимоги Порядку є обов'язковими для користувачів мисливських угідь, а також організацій, що проводять їх упорядкування. У разі відхилення від вимог Порядку в пояснювальній записці до проекту організації та розвитку мисливського господарства повинні бути обумовлені та обґрунтовані обставини, що спричинили це відхилення. {Абзац третій розділу 1 в редакції Наказу Державного комітету лісового господарства N 152 (г0783-06) від 26.06.2006}

2. Терміни та їх визначення

У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:

біотехнічні заходи – комплекс різноманітних господарських робіт, спрямованих на поліпшення умов існування та збільшення чисельності мисливської фауни;

клас бонітету мисливських угідь – показник якості окремих ділянок мисливських угідь, який визначає узагальнену цінність та придатність їх кормових, захисних властивостей, інших факторів середовища для існування певного виду мисливської фауни;

користувачі мисливських угідь – спеціалізовані мисливські господарства, інші підприємства, установи та організації, в яких створені спеціалізовані підрозділи для ведення мисливського господарства з наданням в їх користування мисливських угідь;

ліміт використання мисливських тварин (далі – ліміт) – дозволений обсяг вилучення (добування шляхом відстрілу або відлову) мисливських тварин певного виду, які перебувають у стані природної волі або утримуються в напіввільних умовах у межах мисливських угідь;

мисливство – вид спеціального використання тваринного світу шляхом добування мисливських тварин, що перебувають у стані природної волі або утримуються в напіввільних умовах у межах мисливських угідь;

мисливські тварини – дикі звірі та птахи, що можуть бути об'єктами полювання;

мисливські угіддя – ділянки суші та водного простору, на яких перебувають мисливські тварини і які можуть бути використані для ведення мисливського господарства;

норма відстрілу – установлена кількість мисливських тварин, дозволена для добування одним мисливцем за визначений строк полювання;

оптимальна ємність мисливських угідь – загальна кількість усіх видів диких мисливських тварин у мисливському господарстві, утримання якої дає змогу найбільш раціонально використовувати кормові та інші властивості мисливських угідь на певній території;

оптимальна чисельність мисливських тварин – максимальна кількість особин конкретного виду мисливських тварин (з урахуванням їх статевого та вікового складу), при якій в мисливських угіддях на певній території забезпечується їх нормальне існування без виснаження кормових ресурсів і заподіяння значної шкоди лісовому, сільському та іншому господарству, а також без створення загрози життю та здоров'ю людини;

оптимальна щільність мисливських тварин – оптимальна чисельність мисливських тварин, яка розрахована на 1000 га мисливських угідь;

тип мисливських угідь – це ділянки рослинності з рівноцінними умовами для мисливських тварин, переважно кормовими і захисними;

стація перебування – мисливські угіддя, які придатні для перебування і відтворення певного виду мисливських тварин. {Розділ 2 доповнено абзацом чотирнадцятим згідно з Наказом Державного комітету лісового господарства N 152 (г0783-06) від 26.06.2006}

3. Методи упорядкування мисливських угідь

Основними методами упорядкування мисливських угідь є методи типології та бонітування.

Бонітування мисливських угідь проводиться відповідно до природних зон у залежності від кормової бази та захисних якостей угідь.

4. Категорії складності (розряди) робіт з мисливського упорядкування

4.1. Установлено чотири (I, II, III, IV) категорії складності (розряди) проведення робіт з мисливського упорядкування в залежності від рівня ведення мисливського господарства та якісної оцінки мисливських угідь.

4.2. За першим розрядом упорядковуються спеціалізовані мисливські господарства, які мають у своєму складі весь комплекс типів мисливських угідь, закриті і напівзакриті ландшафти яких займають понад 70% площі, це навчально-досвідні, науково-дослідні, виробничо-дослідні мисливські господарства, об'єкти природно-заповідного фонду та господарства, що потребують поглибленого систематичного проведення робіт, інші підприємства, яким визначені непересічні завдання з ведення мисливського господарства.

- 4.3. За другим розрядом упорядковуються державні мисливські і лісомисливські господарства з високим рівнем ведення біотехнічних і мисливськогосподарських заходів. У складі господарства налічується від 51 до 70% ландшафтів закритого і напівзакритого типу.
Згідно з цим розрядом упорядковуються також господарства площею до 5000 га, але не менше 3000 га.
- 4.4. За третім розрядом упорядковуються мисливські господарства переважно в межах лісгосподарських підприємств. Закриті, напівзакриті ландшафти займають від 31 до 50% загальної площі. Рівень інтенсивності проведення біотехнічних і мисливськогосподарських заходів – середній.
За цим розрядом упорядковуються також господарства площею від 5000 га до 10000 га.
- 4.5. За четвертим розрядом упорядковуються переважно мисливські господарства підпорядковані громадським та деяким іншим організаціям, що в більшості випадків займають території з переважанням польових і болотних угідь з участю закритих і напіввідкритих ландшафтів до 30% площі та невисокою інтенсивністю проведення біотехнічних та мисливськогосподарських заходів. Мисливські угіддя Карпат та гірського Криму, незалежно від співвідношення ландшафтів і інших показників, упорядковуються за першим розрядом.
- 4.6. Визначити згідно з категоріями складності (розрядів) робіт наступний перелік польових та камеральних робіт, обов'язкових для виконання:

№ з/п Назва робіт		Розряди мисливського упорядкування			
		1	2	3	4
1	Бонітування мисливських угідь	Основні види мисливської фауни	Основні види мисливської фауни	Основні види мисливської фауни	Основні види мисливської фауни
2	Уточнення меж мисливських виділів та натурне обстеження угідь				
2.1	Маршрутний хід на 1000 га угідь, км	15	10	5	2,5
2.2	Відсоток охоплення господарства натурним обстеженням	30	20	10	5

{Розділ 4 доопрацьовано пунктом 4.6 згідно з наказом Державного комітету лісового господарства N 152 (10783-06) від 26.06.2006}

5. Лісомисливське районування

Мисливські угіддя України розташовані в межах 5 природних зон.

Належність адміністративних районів України до природних зон

Найменування адміністративної області	Найменування адміністративних районів
Поліська	
Волинська	Усі райони, за винятком належних до Лісостепової (правобережної) зони
Житомирська	Усі райони, за винятком належних до Лісостепової (правобережної) зони
Київська	Бородянський, Вишгородський, Іванківський, Києво-Святошинський, Макарівський, Поліський
Львівська	Бродівський, Бузький, Жовківський, Кам'янка-Бузький, Радехівський, Яворівський
Рівненська	Усі райони, за винятком належних до Лісостепової (правобережної) зони
Сумська	Середино-Будський, Шосткинський, Ямпільський
Хмельницька	Ізяславський, Полонський, Славутський, Шепетівський
Чернігівська	Усі райони, за винятком належних до Лісостепової (лівобережної) зони
Лісостепова	
<i>Правобережна</i>	
Вінницька	Усі райони
Волинська	Горохівський, Іваничівський, Локачинський, Луцький
Житомирська	Андрушівський, Бердичівський, Любарський, Попільнянський, Ружинський, Чуднівський
Івано-Франківська	Усі райони, за винятком належних до Карпатської зони
Київська	Усі райони, за винятком належних до Поліської та Лісостепової (лівобережної) зони
Кіровоградська	Гайворонський, Голованівський, Знам'янський, Новоархангельський, Новомиргородський, Олександрівський, Олександрійський, Онуфріївський, Світловодський, Ульянівський
Львівська	Городоцький, Золочівський, Перемишлянський, Пустомитівський, Миколаївський, Жидачівський
Одеська	Балтський, Кодимський, Савранський, Котовський, Красноокнянський
Рівненська	Гошанський, Демидівський, Дубнівський, Здолбунівський, Млинівський, Острозький, Рівненський
Тернопільська	Усі райони
Хмельницька	Усі райони, за винятком належних до Поліської зони
Черкаська	Усі райони, за винятком належних до Лісостепової (лівобережної) зони
Чернівецька	Усі райони, за винятком належних до Карпатської зони
<i>Лівобережна</i>	
Київська	Березанський, Бориспільський, Броварський, Згурівський, Переяслав-Хмельницький, Яготинський
Полтавська	Усі райони
Сумська	Усі райони, за винятком належних до Поліської зони
Харківська	Богодухівський, Валківський, Великобурлуцький, Вовчанський, Дергачівський, Зміївський, Золочівський, Коломацький, Краснокутський, Нововодолазький, Печенізький, Харківський, Чугуївський
Черкаська	Драбівський, Золотоніський, Чернобаївський
Чернігівська	Бахмацький, Варвинський, Ічнянський, Прилуцький, Срібнянський, Талалаївський

Найменування адміністративної області	Найменування адміністративних районів
Степова	
<i>Північна</i>	
Дніпропетровська	Усі райони
Донецька	Усі райони
Запорізька	Вільнянський, Гуляйпільський, Запорізький, Куйбишевський, Новомиколаївський, Оріхівський, Пологівський, Розівський
Кіровоградська	Усі райони, за винятком належних до Лісостепової (правобережної) зони
Луганська	Усі райони
Миколаївська	Усі райони, за винятком належних до Степової (південної) зони
Одеська	Ананьївський, Великомихайлівський, Любашівський, Миколаївський, Ширяївський, Фрунзівський
Харківська	Балаклійський, Барвінківський, Близнюківський, Борівський, Дворічанський, Зачепилівський, Ізюмський, Кегичівський, Красноградський, Куп'янський, Лозівський, Первомайський, Сахновщинський, Шевченківський
<i>Південна</i>	
АР Крим	Джанкойський, Кіровський, Красногвардійський, Красноперекопський, Ленінський, Нижньогірський, Первомайський, Роздольненський, Сакський, Советський, Чорноморський
Запорізька	Усі райони, за винятком належних до Степової (північної) зони
Миколаївська	Баштанський, Березанський, Березнегуватський, Веселинівський, Миколаївський, Новоодеський, Очаківський, Снігурівський
Одеська	Усі райони, за винятком належних до Лісостепової (правобережної) та Степової (північної) зони
Херсонська	Усі райони
Карпатська	
Закарпатська	Усі райони
Івано-Франківська	Богородчанський, Верховинський, Долинський, Косівський, Надвірнянський, Рожнятівський
Львівська	Усі райони, за винятком належних до Поліської та Лісостепової (правобережної) зони
Чернівецька	Вижницький, Герцаївський, Глибоцький, Путильський, Сторожинецький
Кримська гірська	
АР Крим	Усі райони, за винятком належних до Степової (південної) зони

6. Господарсько-технічний поділ території мисливських угідь

Виконавець разом з користувачем мисливських угідь складають і погоджують схематичний план території, визначають межі відтворювальних ділянок, єгерських обходів, місця встановлення аншлагів, указівних стовпів, рейштоків, серпантинів (для гірської місцевості), під'їзних шляхів, містків, пристаней, гаток, куренів, веж для спостережень і селекційного відстрілу, мисливських баз, мисливських будинків, вольєрів, водопоїв і т.ін. Усі заходи наносяться на план мисливських угідь умовними позначками (запроектовані – червоною, а існуючі – чорною тушшю). Крім цього, робиться відомість, у яку заносяться всі дані.

Під відтворювальну ділянку відводиться не менше 20% площі кращих у кормовому і захисному плані угідь. Виділення відтворювальних ділянок повинно бути

затверджено наказом користувача мисливських угідь. На їх межах установлюються попереджувальні аншлаги про заборону будь-яких полювань.

Поділ території мисливських угідь користувача на єгерські обходи проводиться відповідно до вимог статті 29 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» (1478-14), з межами, чітко визначеними в натурі, на місцевості.

7. Класифікація мисливських угідь за категоріями цінності (класами бонітетів)

У залежності від своїх кормових та захисних властивостей типи мисливських угідь мають різне значення для різних видів мисливських тварин. Бонітет визначає можливу продуктивність угідь. Згідно з бонітетом визначають оптимальну чисельність мисливських тварин. Мисливські угіддя поділяються на п'ять бонітетів:

до першого бонітету (1) відносяться мисливські угіддя з дуже добрими кормовими та захисними властивостями;

до другого (2) – з добрими;

до третього (3) – із середніми;

до четвертого (4) – з поганими;

до п'ятого (5) – угіддя, не придатні для проживання певного виду мисливської тварини.

Таблиця. Класифікація мисливських угідь згідно з класом бонітету в межах природних зон

Поліська зона

№ з/п	Тип мисливських угідь	Підтип, вид мисливських угідь	Лось	Олень	Козуля	Кабан	Заєць	Куниця	Тетерук
1	Хвойний ліс (сосна, ялиця, модрина)	1.1 Молодняки 1-ї групи віку	1	2	2	2	1	4	5
		1.2. Молодняки 2 –ї групи віку та середньовікові насадження							
		<i>1.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	1	2	2	2	2	5	4
		<i>1.2.2. Без — «» —</i>	3	3	3	3	3	5	4
		1.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження							
		<i>1.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	2	3	3	4	4	3	3
		<i>1.3.2. Без — «» —</i>	5	4	4	4	4	4	4
		1.4. Рідколісся	4	4	4	4	3	3	2
		1.5. Сосна по болоту	2	5	4	4	5	4	2
2	Хвойний ліс (ялина)	2.1. Молодняки 1-ї групи віку	2	2	3	1	2	5	5
		2.2. Молодняки 2 –ї групи віку та середньовікові насадження	3	3	3	1	4	3	4
3	Листяний ліс	3.1. Молодняки 1-ї групи віку	1	2	2	1	1	4	3
		3.2. Молодняки 2 –ї групи віку та середньовікові насадження							

№ з\п	Тип мисливських угідь	Підтип, вид мисливських угідь	Лось	Олень	Козуля	Кабан	Заєць	Куниця	Тетерук
		3.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	1	2	2	2	2	4	3
		3.2.2. Без — «» —	3	3	3	3	3	5	4
		3.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження							
		3.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	2	2	2	4	4	3	3
		3.3.2. Без — «» —	5	5	5	4	4	4	4
		3.4. Рідколісся	4	4	4	4	3	3	3
4	Змішаний ліс	4.1. Молодняки 1-ї групи віку	1	1	1	2	1	4	5
		4.2. Молодняки 2 –ї групи віку та середньовікові насадження							
		4.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	1	2	2	2	2	4	3
		4.2.2. Без — «» —	2	3	3	3	3	5	4
		4.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження							
		4.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	2	3	3	4	4	3	3
		4.3.2. Без — «» —	4	4	4	4	4	4	4
		4.4. Рідколісся	5	4	4	4	3	3	3
5	Чагарники		2	2	2	2	2	2	4
6	Орні землі	6.1. Рілля, сади, виноградники тощо	5	3	2	2	2	5	5
		6.2. Сільськогосподарські культури з густою мережею лісосмуг	5	3	3	3	2	5	5
		6.3. Сільськогосподарські культури з рідкою мережею лісосмуг	5	4	4	4	3	5	5
7	Луки	7.1. Суходільні	4	4	4	4	2	5	5
		7.2. Заболочені	3	3	3	4	4	5	5
8	Болота	8.1. Чисті (до 20% чагарників)	4	4	4	4	5	5	2
		8.2. Зарослі (понад 20% чагарників)	2	4	2	2	3	4	1
9	Водойми	9.1. Чисті	5	5	5	5	5	5	5
		9.2. Що заросли багаторічною трав'янистою рослинністю	5	5	5	5	5	5	5

Лісостепова (правобережна) зона

№ з/п	Тип мисливських угідь	Підтип, вид мисливських угідь	Лось	Олень	Лань	Козуля	Кабан	Заєць	Куріпка
1	Хвойний ліс (сосна, ялина, ялиця, модрина)	1.1. Молодняки 1-ї групи віку	1	2	2	2	2	1	3
		1.2. Молодняки 2 –ї групи віку та середньовікові насадження							
		1.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	1	2	2	2	2	2	5
		1.2.2. Без — «» —	3	3	3	3	3	3	5
		1.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження							
		1.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	2	3	3	3	4	4	5
		1.3.2. Без — «» —	4	4	4	4	4	4	5
		1.4. Рідколісся	4	4	4	4	4	3	4
2		Листяний ліс	2.1. Молодняки 1-ї групи віку	1	2	2	1	1	1
	2.2. Молодняки 2 –ї групи віку та середньовікові насадження								
	2.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків		1	2	2	2	2	2	5
	2.2.2. Без — «» —		3	3	3	3	3	3	5
	2.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження								
	2.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків		2	2	2	2	4	4	5
	2.3.2. Без — «» —		4	4	4	4	4	4	5
	2.4. Рідколісся		4	4	4	4	4	3	4
3	Змішаний ліс		3.1. Молодняки 1-ї групи віку	1	2	2	1	1	1
		3.2. Молодняки 2 –ї групи віку та середньовікові насадження							
		3.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	1	1	1	2	2	2	5
		3.2.2. Без — «» —	3	3	3	3	3	3	5
		3.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження							
		3.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	2	2	2	2	4	4	5
		3.3.2. Без — «» —	4	4	4	4	4	4	5
		3.4. Рідколісся	5	4	4	4	4	3	4
4		Чагарники	2	2	2	2	2	2	3
5	Орні землі	5.1. Рілля, сади, виноградники тощо	5	3	2	2	3	2	3
		5.2. Сільськогосподарські культури з густою мережею лісосмуг	4	3	4	2	3	1	1
		5.3. Сільськогосподарські культури з рідкою мережею лісосмуг	5	4	4	3	4	2	2
6	Луки	6.1. Суходільні	5	4	4	4	4	3	3
		6.2. Заболочені	4	3	4	3	4	4	4

№ з/п	Тип мисливських угідь	Підтип, вид мисливських угідь	Лось	Олень	Лань	Козуля	Кабан	Заєць	Куріпка
7	Болота	7.1. Чисті (до 20% чагарників)	4	4	4	4	4	4	5
		7.2. Зарослі (понад 20% чагарників)	2	3	4	2	2	3	5
8	Водойми	8.1. Чисті	5	5	5	5	5	5	5
		8.2. Що заросли багаторічною трав'янистою рослинністю	5	5	5	5	5	5	5
9	Балки	9.1. Чисті	5	4	4	4	4	3	4
		9.2. Що заросли деревною та чагарниковою рослинністю	3	3	3	2	2	2	3

Лісостепова (лівобережна) зона

№ з/п	Тип мисливських угідь	Підтип, вид мисливських угідь	Лось	Олень	Лань	Козуля	Кабан	Заєць	Куріпка
1	Хвойний ліс (сосна, ялина, ялиця, модрина)	1.1. Молодняки 1-ї групи віку	1	2	2	2	2	1	3
		1.2. Молодняки 2-ї групи віку та середньовікові насадження							
		1.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	1	2	2	2	2	2	5
		1.2.2. Без — «» —	3	3	3	3	3	3	5
		1.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження							
		1.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	2	3	3	3	4	4	5
		1.3.2. Без — «» —	5	4	4	4	4	4	5
		1.4. Рідколісся	4	4	4	4	4	3	4
2	Листяний ліс	2.1. Молодняки 1-ї групи віку	1	2	2	1	1	1	3
		2.2. Молодняки 2-ї групи віку та середньовікові насадження							
		2.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	1	2	2	2	2	2	5
		2.2.2. Без — «» —	3	3	3	3	3	3	5
		2.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження							
		2.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	2	2	2	3	4	4	5
		2.3.2. Без — «» —	5	4	4	4	4	4	5
		2.4. Рідколісся	4	4	4	4	4	3	4
3	Змішаний ліс	3.1. Молодняки 1-ї групи віку	1	1	2	1	2	1	3
		3.2. Молодняки 2-ї групи віку та середньовікові насадження							
		3.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	1	2	1	2	2	2	5
		3.2.2. Без — «» —	2	3	3	3	3	3	5
		3.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження							

№ з/п	Тип мисливських угідь	Підтип, вид мисливських угідь	Лось	Олень	Лань	Козуля	Кабан	Заєць	Куріпка
		3.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	2	2	2	2	4	4	5
		3.3.2. Без — «» —	4	4	4	4	4	4	5
		3.4. Рідколісся	5	4	4	4	4	3	4
4	Чагарники		2	2	2	2	2	2	3
5	Орні землі	5.1. Рілля, сади, виноградники тощо	5	3	2	2	3	2	3
		5.2. Сільськогосподарські культури з густою мережею лісосмуг	4	3	4	2	3	1	1
		5.3. Сільськогосподарські культури з рідкою мережею лісосмуг	5	4	4	3	4	3	2
6	Луки	6.1. Суходільні	5	4	4	4	4	3	3
		6.2. Заболочені	4	3	4	3	4	4	4
7	Болота	7.1. Чисті (до 20% чагарників)	4	4	4	4	4	4	5
		7.2. Зарослі (понад 20% чагарників)	2	3	4	2	2	3	5
8	Водойми	8.1. Чисті	5	5	5	5	5	5	5
		8.2. Що заросли багаторічною трав'янистою рослинністю	5	5	5	5	5	5	5
9	Балки	9.1 Чисті	5	4	4	4	4	3	4
		9.2 Що заросли деревною та чагарниковою рослинністю	3	3	3	2	2	2	3

Степова (північна) зона

№ з/п	Тип мисливських угідь	Підтип, вид мисливських угідь	Олень	Лань	Козуля	Кабан	Заєць	Фазан	Куріпка	Крижень
1	Хвойний ліс	1.1 Молодняки 1-ї групи віку	2	2	2	2	1	3	3	5
		1.2. Молодняки 2 –ї групи віку та середньовікові насадження								
		1.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	2	2	2	2	2	3	5	5
		1.2.2. Без — «» —	3	3	3	3	3	4	5	5
		1.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження								
		1.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	2	3	3	3	4	3	5	5
		1.3.2. Без — «» —	4	4	4	4	3	4	5	5
		1.4. Рідколісся	4	4	4	4	3	3	4	5
2	Листяний ліс	2.1. Молодняки 1-ї групи віку	2	2	2	2	1	3	3	5
		2.2. Молодняки 2 –ї групи віку та середньовікові насадження								
		2.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	2	2	2	2	2	3	5	5
		2.2.2. Без — «» —	3	3	3	3	3	4	5	5
		2.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження								
		2.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	2	2	2	3	4	3	5	5

№ з/п	Тип мисливських угідь	Підтип, вид мисливських угідь	Олень	Лань	Козуля	Кабан	Заєць	Фазан	Куріпка	Крижень
		2.3.2. Без — «» —	4	4	4	4	3	4	5	5
		2.4. Рідколісся	4	4	4	4	3	3	4	5
3	Змішаний ліс	3.1. Молодняки 1-ї групи віку	2	2	2	2	1	3	3	5
		3.2. Молодняки 2 –ї групи віку та середньовікові насадження								
		3.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	1	1	1	2	2	3	5	5
		3.2.2. Без — «» —	3	3	3	3	3	4	5	5
		3.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження								
		3.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	2	2	2	3	4	3	5	5
		3.3.2. Без — «» —	4	4	4	4	3	4	5	5
		3.4. Рідколісся	4	4	4	4	3	3	4	5
		3.5. Березові та дубові “гаї” у пониззях	2	1	2	2	2	2	3	5
		3.6. Листяні насадження на заплавах островах	1	2	1	1	4	1	5	3
4	Чагарники		2	2	1	1	1	1	3	5
5	Орні землі	5.1. Рілля, сади, виноградники тощо	4	4	3	3	2	4	3	5
		5.2. Сільськогосподарські культури з густою мережею лісосмуг	3	4	2	3	1	3	1	5
		5.3. Сільськогосподарські культури з рідкою мережею лісосмуг	4	4	3	4	3	4	3	3
6	Луки	6.1. Суходільні	4	4	4	4	3	3	3	4
		6.2. Заболочені	3	4	3	4	4	3	4	2
7	Болота	7.1. Чисті (до 20% чагарників)	4	4	4	4	4	4	5	3
		7.2. Зарослі (понад 20% чагарників)	3	4	2	2	3	2	5	3
8	Водойми	8.1. Чисті	5	5	5	5	5	5	5	2
		8.2. Що заросли багаторічною трав’янистою рослинністю	5	5	5	5	5	5	5	1
		8.3. Заплави	3	5	4	3	4	3	5	2
9	Піски		4	5	4	4	3	5	5	5
10	Природо-охоронні комплекси		2	2	1	2	1	1	3	2
11	Балки	11.1. Чисті	4	4	4	4	3	4	4	5
		11.2. Що заросли деревною та чагарниковою рослинністю	3	3	2	2	2	1	2	5

Степова (південна) зона

№ з/п	Тип мисливських угідь	Підтип, вид мисливських угідь	Олень	Лань	Козуля	Кабан	Засць	Фазан	Куріпка	Крижень
1	Хвойний ліс	1.1. Молодняки 1-ї групи віку	2	2	2	2	1	3	3	5
		1.2. Молодняки 2 –ї групи віку та середньовікові насадження								
		<i>1.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	2	2	2	2	2	3	5	5
		<i>1.2.2. Без — «» —</i>	3	3	3	3	3	4	5	5
		1.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження								
		<i>1.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	2	3	3	3	4	3	5	5
		<i>1.3.2. Без — «» —</i>	4	4	4	4	3	4	5	5
		1.4. Рідколісся	4	4	4	4	3	3	4	5
2	Листяний ліс	2.1. Молодняки 1-ї групи віку	2	2	2	2	1	3	3	5
		<i>2.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	2	2	2	2	2	3	5	5
		<i>2.2.2. Без — «» —</i>	3	3	3	3	3	4	5	5
		2.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження								
		<i>2.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	2	2	2	3	4	3	5	5
		<i>2.3.2. Без — «» —</i>	4	4	4	4	3	4	5	5
		2.4. Рідколісся	4	4	4	4	3	3	4	5
3	Змішаний ліс	3.1. Молодняки 1-ї групи віку	2	2	2	2	1	3	3	5
		3.2. Молодняки 2 –ї групи віку та середньовікові насадження								
		<i>3.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	1	1	1	2	2	3	5	5
		<i>3.2.2. Без — «» —</i>	3	3	3	3	3	4	5	5
		3.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження								
		<i>3.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	2	2	2	3	4	3	5	5
		<i>3.3.2. Без — «» —</i>	4	4	4	4	3	4	5	5
		3.4. Рідколісся	4	4	4	4	3	3	4	5
		3.5. Березові та дубові “гаї” у пониззях	2	1	2	2	2	2	3	5
		3.6. Листяні насадження на заплавах островів	1	2	1	1	4	1	5	3
4	Чагарники		2	2	1	1	1	1	3	5
5	Орні землі	5.1. Рілля, сади, виноградники тощо	4	4	3	3	2	4	3	5
		5.2. Сільськогосподарські культури з густою мережею лісосмуг	3	4	2	3	1	3	1	5
		5.3. Сільськогосподарські культури з рідкою мережею лісосмуг	4	4	3	4	3	4	3	3
6	Луки	6.1. Суходільні	4	4	4	4	3	3	3	4
		6.2. Заболочені	3	4	3	4	4	3	4	2

№ з/п	Тип мисливських угідь	Підтип, вид мисливських угідь	Олень	Лань	Козуля	Кабан	Засць	Фазан	Куріпка	Крижень
7	Болота	7.1. Чисті (до 20% чагарників)	4	4	4	4	4	4	5	3
		7.2. Зарослі (понад 20% чагарників)	3	4	2	2	3	2	5	3
8	Водойми	8.1. Чисті	5	5	5	5	5	5	5	2
		8.2. Що заросли багаторічною трав'янистою рослинністю	5	5	5	5	5	5	5	1
		8.3. Заплави	3	5	4	3	4	3	5	2
9	Піски		4	5	4	4	3	5	5	5
10	Природоохоронні комплекси		2	2	1	2	1	1	3	2
11	Балки	11.1. Чисті	4	4	4	4	3	4	4	5
		11.2. Що заросли деревною та чагарниковою рослинністю	3	3	2	2	2	1	2	5

Карпатська зона – лісові насадження для копитних тварин

Тип мисливських угідь	Вид копитних	Категорія цінності (клас бонітету)				
		Молодняки до 20 років	Насадження від 21 до 60 років	Насадження 61-100 років з повнотою > 0,7	Насадження 61-100 років з повнотою < 0,7	Рідколіся
Хвойні ліси високогірського лісового району вище 1000 м н.р.м.	Зубр	5	4	5	5	5
	Олень	2	4	4	3	2
	Козуля	2	4	4	4	3
	Кабан	5	4	5	5	4
Хвойні ліси гірського лісового району на території букового лісу	Зубр	3	4	5	4	3
	Олень	1	4	4	3	2
	Козуля	1	4	4	3	2
	Кабан	4	4	5	4	4
Хвойні ліси передгір'я	Зубр	3	4	5	4	3
	Олень	1	4	5	4	3
	Козуля	2	4	5	4	3
	Кабан	2	4	5	4	3
Букові ліси на території букового гірського лісового району	Зубр	2	4	5	4	3
	Олень	1	4	4	4	2
	Козуля	1	4	4	4	2
	Кабан	2	4	3	3	4
Букові ліси в передгір'ї	Зубр	2	3	5	4	3
	Олень	1	3	4	3	2
	Козуля	1	3	4	3	2
	Кабан	2	3	3	2	3
Буково-ялицеві, ялиново-буково-ялицеві, ялиново-ялицеві і ялицеві ліси гірського лісового району на території букового лісу і в передгір'ї	Зубр	1	5	4	3	1
	Олень	1	4	3	2	1
	Козуля	1	4	3	2	1
	Кабан	2	5	3	2	1
Дубові ліси	Зубр	1	4	3	2	1
	Олень	1	4	2	1	1
	Козуля	1	4	2	1	1
	Кабан	1	4	3	2	1
Інші листяні та змішані ліси передгір'я	Зубр	2	5	5	3	2
	Олень	1	3	3	1	1
	Козуля	1	4	2	1	1
	Кабан	2	5	5	2	1

Карпатська зона – не вкриті лісовою рослинністю землі для мисливських тварин

№ з/п	Не вкриті лісом землі		
	Тип мисливських угідь	Вид мисливських тварин	Клас бонітету
1	Орні землі (посіви, сади, виноградники)	Олень	3
		Козуля	2
		Кабан	2
		Заєць-русак	2
2	Луки (сіножаті, полонини, пасовища, прогалини)	Олень	4
		Козуля	3
		Кабан	4
		Заєць-русак	3
3	Болота (до 800 м н.р.м., зарослі чагарником)	Олень	3
		Козуля	3
		Кабан	3
		Заєць-русак	4
4	Чисті болота	Олень	4
		Козуля	4
		Кабан	4
		Заєць-русак	4
5	Угіддя, вище 800 м н.р.м.	Заєць-русак	4

Карпатська зона – не вкриті лісовою рослинністю землі для фазана

№ з/п	Тип угідь	Клас бонітету
1	Орні землі, чагарникові зарості, лісові насадження серед полів, лісосмуги	2
2	Пасовища, сіножаті, виноградники, сади, прогалини	3

Для фазана оцінюються тільки рівнинні території Закарпаття. Крім того, до 3-го класу бонітету належать усі узлісся лісу, які ростуть на рівнинах. Ширина узлісся для насаджень з повнотою 0,3-0,5 приймається 1 км, для насаджень з повнотою 0,6-1,0 – 0,5 км.

Оптимальна щільність фазана на 1000 га угідь для 2 класу бонітету – 300 гол., для 3 класу бонітету – 150 голів.

Карпатська зона – для ведмедя бурого

№ з/п	Типи мисливських угідь	Клас бонітету
1	Суцільні лісові масиви, де стиглі, пристиглі та перестійні насадження займають площу більше 60% з достатньою площею ягідників і значного захаращення	1
2	Суцільні масиви з переважанням середньовікових лісів і низькоповнотних молодняків	2
3	Суцільні лісові масиви з переважанням молодняків (понад 60%) і відсутністю ягідників	3
4	Суцільні лісові масиви з рівномірним розподілом за віковими групами(ягідників мало або відсутні)	4
5	Суцільні лісові масиви площею менше 15 тис. га в передгір'ях Карпат	5

Гірський Крим

№ з/п	Тип мисливських угідь	Підтип, вид мисливських угідь	Олень	Козуля	Кабан	Муфлон
1	Хвойний ліс до 500 м н.р.м. (південний схил)	1.1. Молодняки 1-ї групи віку	1	1	3	3
		1.2. Молодняки 2-ї групи віку та середньовікові насадження				
		<i>1.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	1	1	3	4
		<i>1.2.2. Без — «» —</i>	2	2	4	5
		1.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження				
		<i>1.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	2	2	4	3
		<i>1.3.2. Без — «» —</i>	3	3	5	5
		1.4. Рідколісся	2	2	4	3
2	Хвойний ліс до 500 м н.р.м (північний схил)	2.1. Молодняки 1-ї групи віку	1	1	3	4
		2.2. Молодняки 2-ї групи віку та середньовікові насадження				
		<i>2.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	2	2	4	5
		<i>2.2.2. Без — «» —</i>	4	4	4	5
		2.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження				
		<i>2.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	3	3	4	5
		<i>2.3.2. Без — «» —</i>	4	4	5	5
		2.4. Рідколісся	3	3	5	4
3	Хвойний ліс вище 500 м н.р.м. (південний схил)	3.1. Молодняки 1-ї групи віку	2	2	4	3
		3.2. Молодняки 2-ї групи віку та середньовікові насадження				
		<i>3.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	2	2	4	3
		<i>3.2.2. Без — «» —</i>	3	3	4	5
		3.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження				
		<i>3.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	2	2	4	3
		<i>3.3.2. Без — «» —</i>	4	4	5	5
4	Хвойний ліс вище 500 м н.р.м. (північний схил)	4.1. Молодняки 1-ї групи віку	3	3	4	4
		4.2. Молодняки 2-ї групи віку та середньовікові насадження				
		<i>4.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	3	3	4	4
		<i>4.2.2. Без — «» —</i>	4	4	5	5

№ з/п	Тип мисливських угідь	Підтип, вид мисливських угідь	Олень	Козуля	Кабан	Муфлон
		4.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження				
		<i>4.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	3	3	4	4
		<i>4.3.2. Без — «» —</i>	4	4	5	5
		4.4. Рідколісся	3	3	5	4
5	Листяні і змішані ліси до 500 м н.р.м. (південний схил)	5.1. Молодняки 1-ї групи віку	1	1	2	2
		5.2. Молодняки 2-ї групи віку та середньовікові насадження				
		<i>5.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	1	1	2	2
		<i>5.2.2. Без — «» —</i>	2	2	2	2
		5.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження				
		<i>5.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	1	1	2	2
		<i>5.3.2. Без — «» —</i>	2	2	2	3
		5.4. Рідколісся	1	1	2	2
6	Листяні і змішані ліси до 500 м н.р.м. (північний схил)	6.1. Молодняки 1-ї групи віку	1	1	3	3
		6.2. Молодняки 2-ї групи віку та середньовікові насадження				
		<i>6.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	2	2	3	3
		<i>6.2.2. Без — «» —</i>	2	2	3	4
		6.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження				
		<i>6.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	3	3	4	4
		<i>6.3.2. Без — «» —</i>	4	4	4	5
		6.4. Рідколісся	2	2	4	4
7	Листяні і змішані ліси вище 500 м н.р.м. (південний схил)	7.1. Молодняки 1-ї групи віку	1	1	3	3
		7.2. Молодняки 2-ї групи віку та середньовікові насадження				
		<i>7.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	2	2	4	4
		<i>7.2.2. Без — «» —</i>	3	3	4	4
		7.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження				
		<i>7.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків</i>	3	3	4	4
		<i>7.3.2. Без — «» —</i>	4	4	4	4
		7.4. Рідколісся	3	3	4	3

№ з/п	Тип мисливських угідь	Підтип, вид мисливських угідь	Олень	Козуля	Кабан	Муфлон
8	Листяні і змішані ліси вище 500 м н.р.м. (північний схил)	8.1. Молодняки 1-ї групи віку	2	2	3	4
		8.2. Молодняки 2-ї групи віку та середньовікові насадження				
		8.2.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	2	2	3	4
		8.2.2. Без — «» —	3	3	3	4
		8.3. Пристигли, стиглі та перестійні насадження				
		8.3.1. За наявності підросту, підліску та чагарничків	3	3	3	4
		8.3.2. Без — «» —	4	4	4	4
		8.4. Рідколісся	3	3	4	4
9	Чагарники		2	2	3	3
10	Орні землі	10.1. Рілля, сади, виноградники тощо	4	3	3	5
		10.2. Інші сільгоспугіддя (рілля)	4	3	3	5
11	Болота		4	4	4	5
12	Яйли		4	4	4	4

Гірський Крим – для зайця-русака та фазана

№ з/п	Тип угідь	Вид тварин	Угіддя до 500 м н.р.м.	Угіддя вище 500 м н.р.м.
1	Лісові насадження всіх категорій і вікових груп по периметру глибиною до 500 м	Заєць-русак Фазан	1 2	2 5
2	Насадження великих лісових масивів у глиб лісу більше ніж 500 м від узлісь	Заєць-русак Фазан	4 4	5 4
3	Орні землі, сади, виноградники, ділянки лісових масивів серед сільськогосподарських угідь (шириною до 1 км, незалежно від довжини чагарникової зарості, включаючи суцільні зарості ялівцю) та штучно створені лісові насадження на терасах	Заєць-русак Фазан	1 1	2 2
4	Сінокоси, пасовища, прогалини, яйли	Заєць-русак Фазан	2 3	3 4

Категорія цінності галявин площею до 0,5 га серед лісових масивів устанавлюється та сама, що й прилеглих лісових ділянок. Галявини площею більше 0,5 га бонітуються у відповідності до їх цінності.

Площі кам'янистих розсіпів, крутих ярів (зі стрімкістю більше 45%), виходи гірських порід виключаються з оцінки.

Бонітуванню слід піддавати тільки площі угідь, властиві для певних видів мисливської фауни (стації перебування):

- **для лося** – лісові угіддя площею більше 300 га та лісові болота;
- **для оленя європейського** – лісові угіддя площею більше 200 га та прилеглі до них смуги нелісових угідь завширшки до 500 м;

- **для оленя плямистого** – лісові угіддя площею більше 100 га та прилеглі до них смуги нелісових угідь завширшки до 500 м;
- **для козулі:**
 - у *Поліській зоні* – лісові угіддя площею більше 100 га з галявинами, багатими на рослинність, із струмками, невеликими річками та прилеглі до них смуги нелісових угідь завширшки до 500 м;
 - у *Лісостеповій та Степовій зонах* – лісові угіддя, окремі лісові урочища, колки та прилеглі до них смуги нелісових угідь завширшки до 500 м, а також долини річок, порослі чагарником;
- **для кабана** – лісові угіддя, а також інші угіддя з наявністю річок, озер, смуги відкритих нелісових угідь завширшки до 500 м, що межують з лісом, та очеретяні зарослі (плавні);
- **для зайця-русака** – властиві переважно відкриті угіддя (польові), балки, зарослі чагарниками, дрібноконтурні ділянки лісу, а також смуги лісу завширшки до 500 м у глиб лісу від узлісь;
- **для сірої куріпки** – польові угіддя, балки, сади, полезахисні смуги, дрібноконтурні ділянки лісу, чагарники; для фазана - балки, зарослі чагарниками, болота, дрібноконтурні ділянки лісу, чагарники та 1 км смуга навколо них не вище 500 м н. р. м. для гірських умов Криму та Карпат;
- **для вальдшнепа** – лісові угіддя, лісосмуги, сади, виноградники, переліски, балки. Бонітування проводити тільки на території АР Крим;
- **для справжніх качок та лиски** – водно-болотяні угіддя.

В об'єктах мисливського упорядкування, розташованих у Карпатській та Кримській гірських лісомисливських зонах з надзвичайно великим тиском рекреаційного навантаження, пов'язаного з присутністю впливових чинників неспокою, а саме: оздоровниць, населених пунктів, туристичних маршрутів, лижних трас, магістральних шляхів з інтенсивним рухом автотранспорту мисливські угіддя, що безпосередньо межують з ними смугами завширшки до 500 м, уважати не придатними для перебування мисливських тварин з відповідним виключенням площ лісових і сільськогосподарських земель із стації перебування та усіх подальших розрахунків.

Сільськогосподарські угіддя з рідкою мережею лісосмуг уважати такими, що мають загальну протяжність лісосмуг на 1000 га до 16 км, з густою мережею – більше 16 км (за основу використана орієнтовна відстань між лісосмугами 1000 м і більше для рідкої мережі лісосмуг, до 1000 м – для густої мережі).

{Розділ 7 із змінами, внесеними згідно з Наказом Державного комітету лісового господарства N 152 (10783-06) від 26.06.2006}

8. Типологія і бонітування водно-болотяних угідь

Водно-болотяні угіддя бонітуються відповідно до двох екологічних груп водоплавної дичини: справжні та ниркові качки. Оцінка умов проживання водоплавної дичини в угіддях здійснюється з урахуванням трьох показників: кормності, гніздопридатності і захисності.

Основні показники для бонітування цих угідь – умови гніздування, захисні умови і кормові умови визначають комплексно через їх цінність за трибальною шкалою: добрі (1-й бонітет), середні (2-й бонітет), погані (3-й бонітет).

Четвертий-п'ятий бонітети не придатні для проживання качок.

Таблиця. Типологія та бонітування водно-болотних угідь

Назва типів водно-болотних угідь	Перша екологічна група				Друга екологічна група			
	У м о в и							
	кормність	гніздо-придатність	захисність	бонітет	кормність	гніздо-придатність	захисність	бонітет
Плеса чисті, глибоководні	добрі	погані	погані	3	добрі	погані	добрі	2
Плеса мілководні, чисті	середні	- " -	середні	2	- " -	- " -	- " -	2
Плеса мілководні, зарослі зануреною і напівзануреною рослинністю	добрі	- " -	- " -	2	- " -	- " -	- " -	2
Плеса глибоководні з чагарниками і зарослі надводною рослинністю	добрі	середні	добрі	2	- " -	добрі	- " -	2
Зарості очерету	погані	добрі	- " -	2	погані	середні	- " -	2
Зарості манників	- " -	- " -	- " -	2	- " -	- " -	середні	2
Зарості хвоща	добрі	погані	- " -	2	середні	погані	- " -	2
Зарості осоково-чагарникові	погані	добрі	- " -	2	погані	середні	добрі	2
Зарості рогузи	середні	- " -	- " -	2	- " -	- " -	погані	3
Зарості прибережні змішані	добрі	- " -	- " -	1	- " -	добрі	добрі	1
Русла річок глибоководні	погані	погані	погані	3	добрі	погані	- " -	1
Русла річок мілководні	добрі	середні	добрі	2	середні	- " -	середні	2
Болота осокові купинясті з водою	середні	добрі	- " -	1	погані	добрі	погані	3
Болота осоково-чагарникові	- " -	- " -	- " -	1	- " -	- " -	- " -	3

9. Бонітування мисливських угідь для ондатри

Бонітування водно-болотних угідь виконується з урахуванням двох показників: кормності та придатності угідь для розмноження (гніздопридатності).

Таблиця. Основні ознаки бонітування угідь для ондатри

Найменування типів водно-болотних угідь	Умови проживання			
	Кормові	Гніздо-придатність	Бонітет	Оптимальна щільність сімей на 1 га стацій
Плеса чисті, глибоководна берегова частина, поросла надводною та напівзануреною рослинністю	середні	добра	2	1
Плеса мілководні, порослі зануреною та напівзануреною рослинністю, наявність сплавин, острівців, що заросли рогузом, очеретом, бобівником, лататтям, хвощем, лепешняком та ін.	добрі	добра	1	2
Густі зарості очерету	середні	середні	2	1

Найменування типів водно-болотних угідь	Умови проживання			
	Кормові	Гніздо-придатність	Бонітет	Оптимальна щільність сімей на 1 га стацій
Рідкі зарості комишу, наявність плес, зарослих кормовою рослинністю	добрі	добра	1	2
Плеса мілководні, зарослі тілорізом, з сплавинами, острівці відсутні	погані	погана	3-4	-
Осокові зарості	погані	погана	3-4	1
Русла рік мілководні з наявністю надводної та підводної рослинності. Береги високі	добрі	добра	1	2
Болота осокові з купинами, водними ділянками	середні	добра	2-3	1
Болота з водою, зарості рогузом, чагарниками, очеретом	добрі	задовільна	2-3	1

10. Бонітування мисливських угідь для бобра

Таблиця. Основні ознаки класифікації (бонітування) угідь для бобра

Основні ознаки класифікації факторів				Бонітет угідь	Оптимальна щільність бобрів на 1 км берегової лінії
Кормові умови	Захисні умови	Гідрологічний режим	Антропогенний фактор		
Основні кормові породи: осика, усі верби і тополі. Повнота насаджень не нижче 0,4. Ширина берегової смуги не менше 0,6 км, довжина - 1 км і більше	Водойма простора, глибока, віддалена від населених пунктів, малодоступна. Деревно-чагарникова рослинність створює важкопрохідні зарості	Стабільний - протягом року рівень води має незначні коливання, весняні повені слабкі	Господарська діяльність людей у районі проживання бобрів незначна	1 (добрі)	до 6
Основні кормові породи мають повноту нижче 0,4. Ширина і довжина ділянок деревно-чагарникової рослинності менші, ніж зазначено, вище або в складі насаджень значний відсоток другорядних порід: дуба, яблуні, берези, горобини, черемшини з повнотою не нижче 0,6 і розміром ділянок менше ніж 2х0,4 кв. км	Водойма важкодоступна, береги рясно заросли чагарниками і водно-болотною рослинністю, що приховує сліди діяльності бобрів (загати)	Регульований самими бобрами. Перепади рівня води у водоймі значні. Частина водойми обміліла. Греблі, що побудували бобри, ефективно підтримують необхідний рівень води в районі поселення	Господарська діяльність людини помірна і не впливає на гідрологічний режим водойми	2 (задовільні)	до 3

Основні ознаки класифікації факторів				Бонітет угідь	Оптимальна щільність бобрів на 1 км берегової лінії
Кормові умови	Захисні умови	Гідрологічний режим	Антропогенний фактор		
Ділянки зайняті основними і другорядними породами, маленькі за площею або основна кормова порода зустрічається дуже рідко. В основному до складу входять хвойні породи або вільха. Деревно-чагарникової рослинності уздовж берега немає.	Водойма невелика, прибережна рослинність слабка. Доступність добра, населені пункти недалеко, охорона послаблена.	Нестабільний. Перепад рівня води у водоймі значний. Тварини не мають можливості пережити підйому рівня води. Загати, побудовані бобрами, не запобігають обміненню і висиханню водойми	Господарська діяльність людини в районі проживання бобрів активна - ведуться гідромеліоративні роботи або ставкове рибне господарство, розвинутий промисловий лов риби. Фактор турбування великий	3 (погані)	1

{Розділ їв із змінами, внесеними згідно з Наказом Державного комітету лісового господарства N 152 (10783-06) від 26.06.2006 }

11. Визначення оптимальної щільності мисливських тварин

Таблиця. Оптимальна щільність основних видів мисливських тварин у залежності від середнього класу бонітету

Поліська зона

Середній клас бонітету / оптимальна щільність (гол/1000 га)	Лось	Олень	Козуля	Кабан	Засць	Куниця	Тетерук
1,0	10,0	15,0	57,0	8,0	80	12,0	70
1,1	9,7	14,5	55,0	7,8	77	11,7	68
1,2	9,4	14,1	53,5	7,6	75	11,4	66
1,3	9,1	13,6	51,5	7,4	72	11,1	64
1,4	8,8	13,2	50,0	7,2	69	10,8	62
1,5	8,5	12,7	48,0	7,0	66	10,5	60
1,6	8,2	12,3	46,5	6,8	64	10,2	58
1,7	7,9	11,8	44,5	6,6	61	9,9	56
1,8	7,6	11,4	43,0	6,4	58	9,6	54
1,9	7,3	10,9	41,0	6,2	56	9,3	52
2,0	6,9	10,4	39,0	6,0	53	9,0	50
2,1	6,6	10,0	37,0	5,8	51	8,7	48
2,2	6,3	9,5	35,5	5,6	48	8,4	46
2,3	6,0	9,1	33,5	5,4	46	8,1	44

Середній клас бонітету / оптимальна щільність (гол/1000 га)	Лось	Олень	Козуля	Кабан	Засць	Куниця	Тетерук
2,4	5,7	8,6	32,0	5,2	43	7,8	42
2,5	5,4	8,2	30,0	5,0	41	7,5	40
2,6	5,1	7,7	28,5	4,8	30	7,2	38
2,7	4,8	7,3	26,5	4,6	36	6,9	36
2,8	4,5	6,8	25,0	4,4	33	6,6	34
2,9	4,2	6,3	23,0	4,2	31	6,3	32
3,0	3,8	5,8	21,0	4,0	28	6,0	30
3,1	3,5	5,4	19,0	3,8	25	5,7	28
3,2	3,2	4,9	17,5	3,6	23	5,4	26
3,3	2,9	4,5	15,5	3,4	20	5,1	24
3,4	2,6	4,0	14,0	3,2	17	4,8	22
3,5	2,3	3,6	12,0	3,0	15	4,5	20
3,6	2,0	3,1	10,5	2,8	13	4,2	18
3,7	1,7	2,7	8,5	2,6	11	3,9	16
3,8	1,4	2,2	7,0	2,4	9	3,6	14
3,9	1,1	1,7	5,5	2,2	7	3,3	12
4,0	0,7	1,2	4,0	2,0	5	3,0	10
4,1	0,5	0,8	2,5	1,8	4	2,7	8
4,2	0,3	0,4	1,0	1,6	3	2,4	6
4,3	0,2	0,2	0,5	1,4	2	2,1	4
4,4	0,1	-	-	1,2	1	1,8	2
4,5	-	-	-	1,0	0,5	1,5	-
4,6	-	-	-	0,8	-	1,2	-
4,7	-	-	-	0,6	-	0,9	-
4,8	-	-	-	0,4	-	0,6	-
4,9	-	-	-	0,2	-	0,3	-
5,0	-	-	-	0,1	-	-	-

Лісостепова (правобережна) зона

Середній клас бонітету / оптимальна щільність (гол/1000 га)	Лось	Олень	Лань	Козуля	Кабан	Засць	Куріпка
1,0	11,0	15,0	35	57,0	12,0	100	80
1,1	10,6	14,5	34	55,0	11,7	96	78
1,2	10,3	14,1	33	53,5	11,4	92	76
1,3	9,9	13,6	32	51,5	11,1	89	74
1,4	9,6	13,2	31	50,0	10,8	86	72
1,5	9,2	12,7	30	48,0	10,5	83	70
1,6	8,9	12,3	29	46,5	10,2	79	68
1,7	8,5	11,8	28	44,5	9,9	76	66
1,8	8,2	11,4	27	43,0	9,6	72	64
1,9	7,9	10,9	26	41,0	9,3	68	62
2,0	7,6	10,4	25	39,0	9,0	65	60
2,1	7,3	10,0	24	37,0	8,7	61	58
2,2	6,9	9,5	23	35,5	8,4	58	56
2,3	6,5	9,1	22	33,5	8,1	55	54
2,4	6,2	8,6	21	32,0	7,8	52	52

Середній клас бонітету / оптимальна щільність (гол/1000 га)	Лось	Олень	Лань	Козуля	Кабан	Засць	Куріпка
2,5	5,8	8,2	20	30,0	7,5	49	50
2,6	5,5	7,7	19	28,5	7,2	46	48
2,7	5,1	7,3	18	26,5	6,9	43	46
2,8	4,8	6,8	17	25,0	6,6	40	44
2,9	4,4	6,3	16	23,0	6,3	37	42
3,0	4,1	5,8	15	21,0	6,0	34	40
3,1	3,8	5,4	14	19,0	5,7	31	38
3,2	3,5	4,9	13	17,5	5,4	28	36
3,3	3,1	4,5	12	15,5	5,1	25	34
3,4	2,8	4,0	11	14,0	4,8	22	32
3,5	2,4	3,6	10	12,0	4,5	20	30
3,6	2,1	3,1	9	10,5	4,2	18	28
3,7	1,8	2,7	8	8,5	3,9	16	26
3,8	1,5	2,2	7	7,0	3,6	14	24
3,9	1,2	1,7	6	5,5	3,3	12	22
4,0	0,8	1,2	5	4,0	3,0	10	20
4,1	0,6	0,8	4	2,5	2,7	8	18
4,2	0,5	0,4	3	1,0	2,4	6	16
4,3	0,3	0,2	2	0,5	2,1	4	14
4,4	0,2	-	1	-	1,8	2	12
4,5	-	-	-	-	1,5	1	10
4,6	-	-	-	-	1,2	-	8
4,7	-	-	-	-	0,9	-	6
4,8	-	-	-	-	0,6	-	4
4,9	-	-	-	-	0,3	-	2
5,0	-	-	-	-	0,1	-	-

Лісостепова (лівобережна) зона

Середній клас бонітету/ оптимальна щільність (гол/1000 га)	Лось	Олень	Лань	Козуля	Кабан	Засць	Куріпка
1,0	11,0	15,0	37	57,0	12,0	100	80
1,1	10,6	14,5	36	55,0	11,7	96	78
1,2	10,3	14,1	35	53,5	11,4	92	76
1,3	9,9	13,6	34	51,5	11,1	89	74
1,4	9,6	13,2	33	50,0	10,8	86	72
1,5	9,2	12,7	32	48,0	10,5	83	70
1,6	8,9	12,3	31	46,5	10,2	79	68
1,7	8,5	11,8	30	44,5	9,9	76	66
1,8	8,2	11,4	29	43,0	9,6	72	64
1,9	7,9	10,9	28	41,0	9,3	68	62
2,0	7,6	10,4	27	39,0	9,0	65	60
2,1	7,3	10,0	26	37,0	8,7	61	58
2,2	6,9	9,5	25	35,5	8,4	58	56
2,3	6,5	9,1	24	33,5	8,1	55	54
2,4	6,2	8,6	23	32,0	7,8	52	52

Середній клас бонітету/ оптимальна щільність (гол/1000 га)	Лось	Олень	Лань	Козуля	Кабан	Засць	Куріпка
2,5	5,8	8,2	22	30,0	7,5	49	50
2,6	5,5	7,7	21	28,5	7,2	46	48
2,7	5,1	7,3	20	26,5	6,9	43	46
2,8	4,8	6,8	19	25,0	6,6	40	44
2,9	4,4	6,3	18	23,0	6,3	37	42
3,0	4,1	5,8	17	21,0	6,0	34	40
3,1	3,8	5,4	16	19,0	5,7	31	38
3,2	3,5	4,9	15	17,5	5,4	28	36
3,3	3,1	4,5	14	15,5	5,1	25	34
3,4	2,8	4,0	13	14,0	4,8	22	32
3,5	2,4	3,6	12	12,0	4,5	20	30
3,6	2,1	3,1	11	10,5	4,2	18	28
3,7	1,8	2,7	10	8,5	3,9	16	26
3,8	1,5	2,2	9	7,0	3,6	14	24
3,9	1,2	1,7	8	5,5	3,3	12	22
4,0	0,8	1,2	7	4,0	3,0	10	20
4,1	0,6	0,8	6	2,5	2,7	8	18
4,2	0,5	0,4	5	1,0	2,4	6	16
4,3	0,3	0,2	4	0,5	2,1	4	14
4,4	0,2	-	3	-	1,8	2	12
4,5	-	-	2	-	1,5	1	10
4,6	-	-	1	-	1,2	-	8
4,7	-	-	-	-	0,9	-	6
4,8	-	-	-	-	0,6	-	4
4,9	-	-	-	-	0,3	-	2
5,0	-	-	-	-	0,1	-	-

Степова (північна) зона

Середній клас бонітету / оптимальна щільність (гол/1000 га)	Олень	Лань	Козуля	Кабан	Засць	Фазан	Куріпка	Крижень
1,0	20,0	35	60,0	15,0	100	550	80	400
1,1	19,5	34	58,5	14,5	96	530	78	386
1,2	19,0	33	57,0	14,1	92	510	76	372
1,3	18,5	32	55,5	13,6	89	490	74	358
1,4	18,0	31	54,0	13,2	86	470	72	344
1,5	17,5	30	52,5	12,7	83	450	70	330
1,6	17,0	29	51,0	12,3	79	430	68	316
1,7	16,5	28	49,5	11,8	76	410	66	302
1,8	16,0	27	48,0	11,4	72	390	64	288
1,9	15,5	26	46,5	10,9	68	370	62	274
2,0	15,0	25	45,0	10,4	65	350	60	260
2,1	14,5	24	43,5	10,0	61	330	58	246
2,2	14,0	23	42,0	9,5	58	310	56	232
2,3	13,5	22	40,5	9,1	55	290	54	218
2,4	13,0	21	39,0	8,6	52	270	52	204

Середній клас бонітету / оптимальна щільність (гол/1000 га)	Олень	Лань	Козуля	Кабан	Засць	Фазан	Куріпка	Крижень
2,5	12,5	20	37,5	8,2	49	250	50	190
2,6	12,0	19	36,0	7,7	46	230	48	176
2,7	11,5	18	34,5	7,3	43	210	46	162
2,8	11,0	17	33,0	6,8	40	190	44	148
2,9	10,5	16	31,5	6,3	37	170	42	134
3,0	10,0	15	30,0	5,8	34	150	40	120
3,1	9,5	14	28,5	5,4	31	130	38	106
3,2	9,0	13	27,0	4,9	28	110	36	92
3,3	8,5	12	25,5	4,5	25	90	34	78
3,4	8,0	11	24,0	4,0	22	70	32	64
3,5	7,5	10	22,5	3,6	20	50	30	50
3,6	7,0	9	21,0	3,0	18	40	28	36
3,7	6,5	8	19,5	2,7	16	30	26	22
3,8	6,0	7	18,0	2,2	14	20	24	8
3,9	5,5	6	16,5	1,7	12	10	22	4
4,0	5,0	5	15,0	1,2	10	5	20	-
4,1	4,5	4	13,5	0,8	8	-	18	-
4,2	4,0	3	12,0	0,6	6	-	16	-
4,3	3,5	2	10,5	0,1	4	-	14	-
4,4	3,0	1	9,0	-	2	-	12	-
4,5	2,5	-	7,5	-	1	-	10	-
4,6	2,0	-	6,0	-	-	-	8	-
4,7	1,5	-	4,5	-	-	-	6	-
4,8	1,0	-	3,0	-	-	-	4	-
4,9	0,5	-	1,5	-	-	-	2	-
5,0	0,1	-	0,5	-	-	-	-	-

Степова (південна) зона

Середній клас бонітету / оптимальна щільність (гол/1000 га)	Олень	Муфлон	Козуля	Кабан	Засць	Фазан	Куріпка	Крижень
1,0	20,0	23	60,0	20,0	100	550	80	400
1,1	19,5	22	58,5	19,5	96	530	78	386
1,2	19,0	21,5	57,0	19,0	92	510	76	372
1,3	18,5	21	55,5	18,5	89	490	74	358
1,4	18,0	20,5	54,0	18,0	86	470	72	344
1,5	17,5	20	52,5	17,5	83	450	70	330
1,6	17,0	19,5	51,0	17,0	79	430	68	316
1,7	16,5	19	49,5	16,5	76	410	66	302
1,8	16,0	18,5	48,0	16,0	72	390	64	288
1,9	15,5	18	46,5	15,5	68	370	62	274
2,0	15,0	17,5	45,0	15,0	65	350	60	260
2,1	14,5	17	43,5	14,5	61	330	58	246
2,2	14,0	16,5	42,0	14,0	58	310	56	232
2,3	13,5	16	40,5	13,5	55	290	54	218

Середній клас бонітету/ оптимальна щільність (гол/1000 га)	Олень	Муфлон	Козуля	Кабан	Засць	Фазан	Куріпка	Крижень
2,4	13,0	15,5	39,0	13,0	52	270	52	204
2,5	12,5	15	37,5	12,5	49	250	50	190
2,6	12,0	14,5	36,0	12,0	46	230	48	176
2,7	11,5	14	34,5	11,5	43	210	46	162
2,8	11,0	13,5	33,0	11,0	40	190	44	148
2,9	10,5	13	31,5	10,5	37	170	42	134
3,0	10,0	12,5	30,0	10,0	34	150	40	120
3,1	9,5	12	28,5	9,5	31	130	38	106
3,2	9,0	11,5	27,0	9,0	28	110	36	92
3,3	8,5	11	25,5	8,5	25	90	34	78
3,4	8,0	10,5	24,0	8,0	22	70	32	64
3,5	7,5	10	22,5	7,5	20	50	30	50
3,6	7,0	9	21,0	7,0	18	40	28	36
3,7	6,5	8	19,5	6,0	16	30	26	22
3,8	6,0	7	18,0	5,0	14	20	24	8
3,9	5,5	6	16,5	4,0	12	10	22	4
4,0	5,0	5	15,0	3,0	10	5	20	-
4,1	4,5	4	13,5	2,0	8	-	18	-
4,2	4,0	3	12,0	1,0	6	-	16	-
4,3	3,5	2	10,5	0,5	4	-	14	-
4,4	3,0	1	9,0	0,2	2	-	12	-
4,5	2,5	0,5	7,5	0,1	1	-	10	-
4,6	2,0	-	6,0	-	-	-	8	-
4,7	1,5	-	4,5	-	-	-	6	-
4,8	1,0	-	3,0	-	-	-	4	-
4,9	0,5	-	1,5	-	-	-	2	-
5,0	0,1	-	0,5	-	-	-	-	-

Карпатська зона

Середній клас бонітету / оптимальна щільність (гол/1000 га)	Зубр	Олень	Козуля	Кабан	Засць	Ведмідь*	Тетерук
1,0	3,0	18,0	50,0	10,0	100,0	3,0	30,0
1,1	2,9	17,5	48,0	9,6	98	2,9	29,0
1,2	2,8	17,0	46,0	9,2	95	2,8	28,0
1,3	2,7	16,5	44,0	8,8	93	2,7	27,0
1,4	2,6	16,0	42,0	8,4	90	2,6	26,0
1,5	2,5	15,5	40,0	8,0	88	2,5	25,0
1,6	2,4	15,0	38,0	7,6	85	2,4	24,0
1,7	2,3	14,5	36,0	7,2	83	2,3	23,0
1,8	2,2	14,0	34,0	6,8	80	2,2	22,0
1,9	2,1	13,5	32,0	6,4	78	2,1	21,0
2,0	2,0	13,0	30,0	6,0	75	2,0	20,0
2,1	1,9	12,5	29,0	5,8	73	1,9	19,0
2,2	1,8	12,0	28,0	5,6	70	1,8	18,0

Середній клас бонітету / оптимальна щільність (гол/1000 га)	Зубр	Олень	Козуля	Кабан	Засць	Ведмідь*	Тетерук
2,3	1,7	11,5	27,0	5,4	68	1,7	17,0
2,4	1,6	11,0	26,0	5,2	65	1,6	16,0
2,5	1,5	10,5	25,0	5,0	63	1,5	15,0
2,6	1,4	10,0	24,0	4,8	60	1,4	14,0
2,7	1,3	9,5	23,0	4,6	58	1,3	13,0
2,8	1,2	9,0	22,0	4,4	55	1,2	12,0
2,9	1,1	8,5	21,0	4,2	53	1,1	11,0
3,0	1,0	8,0	20,0	4,0	50	1,0	10,0
3,1	0,9	7,6	19,0	3,8	48	0,9	9,0
3,2	0,8	7,2	18,0	3,6	45	0,8	8,0
3,3	0,7	6,8	17,0	3,4	43	0,7	7,0
3,4	0,6	6,4	16,0	3,2	40	0,6	6,0
3,5	0,5	6,0	15,0	3,0	38	0,5	5,0
3,6	0,5	5,6	14,0	2,8	35	0,5	4,0
3,7	0,5	5,2	13,0	2,6	33	0,5	3,0
3,8	0,5	4,8	12,0	2,4	30	0,5	2,0
3,9	0,5	4,4	11,0	2,2	28	0,5	1,0
4,0	0,5	4,0	10,0	2,0	25	0,5	0,7
4,1	0,4	3,7	8,0	1,8	23	0,4	0,5
4,2	0,4	3,4	6,0	1,6	20	0,3	0,3
4,3	0,3	3,1	4,0	1,4	18	0,2	0,1
4,4	0,3	2,8	2,0	1,2	15	0,1	-
4,5	0,2	2,5	1,0	1,0	13	-	-
4,6	0,1	2,1	-	0,9	10	-	-
4,7	-	1,8	-	0,8	8	-	-
4,8	-	1,5	-	0,7	5	-	-
4,9	-	1,2	-	0,6	3	-	-
5,0	-	1,0	-	0,5	2	-	-

*Оптимальна щільність ведмедя на 10 тис.га.

Кримська гірська зона

Середній клас бонітету / оптимальна щільність (гол/1000 га)	Олень	Козуля	Кабан	Муфлон	Засць	Фазан
1,0	20,0	50	6,0	20,0	100	800
1,1	19,5	49	5,9	19,5	98	780
1,2	19,0	48	5,8	19,0	95	760
1,3	18,5	46	5,7	18,5	93	740
1,4	18,0	45	5,6	18,0	91	720
1,5	17,5	44	5,5	17,5	89	700
1,6	17,0	43	5,4	17,0	86	680
1,7	16,5	42	5,3	16,5	84	660
1,8	16,0	40	5,2	16,0	82	640
1,9	15,5	39	5,1	15,5	80	620

Середній клас бонітету / оптимальна щільність (гол/1000 га)	Олень	Козуля	Кабан	Муфлон	Засць	Фазан
2,0	15,0	38	5,0	15,0	77	600
2,1	14,5	37	4,9	14,5	75	580
2,2	14,0	36	4,8	14,0	73	560
2,3	13,5	34	4,7	13,5	71	540
2,4	13,0	33	4,6	13,0	68	520
2,5	12,5	32	4,5	12,5	66	500
2,6	12,0	31	4,4	12,0	64	480
2,7	11,5	30	4,3	11,5	62	460
2,8	11,0	28	4,2	11,0	59	440
2,9	10,5	27	4,1	10,5	57	420
3,0	10,0	26	4,0	10,0	55	400
3,1	9,5	25	3,9	9,5	53	380
3,2	9,0	24	3,8	9,0	50	360
3,3	8,5	22	3,7	8,5	48	340
3,4	8,0	21	3,6	8,0	46	320
3,5	7,5	20	3,5	7,5	44	300
3,6	7,0	19	3,4	7,0	41	280
3,7	6,5	18	3,3	6,5	39	260
3,8	6,0	16	3,2	6,0	37	240
3,9	5,5	15	3,1	5,5	35	220
4,0	5,0	14	3,0	5,0	32	200
4,1	4,5	13	2,9	4,5	30	180
4,2	4,0	12	2,8	4,0	28	160
4,3	3,5	10	2,7	3,5	26	140
4,4	3,0	9	2,6	3,0	23	120
4,5	2,5	8	2,5	2,5	21	100
4,6	2,0	7	2,4	2,0	19	80
4,7	1,5	6	2,3	1,5	17	60
4,8	1,0	4	2,2	1,0	14	40
4,9	0,5	3	2,1	0,5	12	20
5,0	-	2	2,0	-	10	10

{ Розділ 11 із змінами, внесеними згідно з Наказом Державного комітету лісового господарства N 152 (10783-06) від 26.06.2006 }

12. Оцінка впливу різноманітних чинників на стан популяцій мисливської фауни

Для врахування впливу чинників уведені коефіцієнти зменшення (збільшення) середнього бонітету для кожного виду диких мисливських тварин. Чинники можуть зменшувати середній клас бонітету чи поліпшувати його (коефіцієнти із знаком мінус).

Таблиця. Орієнтовна шкала визначення ступеня поточного впливу різноманітних чинників на мисливську фауну

Чинники	Показники	Коефіцієнт зменшення (збільшення) бонітету	Дія чинника
Біотичні чинники			
Кормові й захисні властивості	Бонітети мисливських угідь	1-5	Постійна
Мозаїчність угідь	Кількість лісових контурів на 1000 га мисливських угідь: один контур до 5 контурів до 10 контурів до 15 контурів понад 20 контурів	0 0,02 0,04 0,06 0,08	Постійна
Вплив хижаків	Хижаків відсутні Чисельність хижаків не перевищує щільність 0,1 на 1000 га Чисельність хижаків не перевищує 0,3 на 1000 га Чисельність хижаків більше 0,5 особин на 1000 га Боротьба з хижаками не ведеться	0 0,02 0,09 0,4 1,5	Періодична
Вплив конкурентів	Конкурентів немає Зустрічаються поодинокі Впливають на кормову базу Знижують кормові властивості угідь Повністю витісняють вид	0 0,02 0,04 0,06 0,1	Періодична
Санітарний стан	Район сприятливий в санітарному відношенні В окремі роки реєструвались поодинокі випадки захворювань диких тварин Щорічно реєструються поодинокі випадки захворювань Реєструється 5-6 випадків захворювань щорічно Профілактичні заходи не проводяться	0 0,02 0,04 0,06 0,2	Періодична
Абіотичні чинники			
Забезпеченість природними водними джерелами (відстань до води)	До 300 м 300-500 м 500-1000 м 1-5 км Понад 5 км	0 0,02 0,04 0,06 0,08	Постійна
Рельєф	Рівнинний Горбистий (до 30% території пологі схили) Рельєф гірський з пологими і крутими схилами (крутих схилів до 30% території) Рельєф гірський, де переважають круті схили (пологих схилів до 30% території) Рельєф гірський, де переважають круті і дуже круті схили, кам'янисті розсипи	0 0,02 0,04 0,06 0,08	Постійна
Експозиція і висота над рівнем моря	Передгір'я до 500 м н.р.м. Нижній гірський лісовий пояс території букового лісу до 700 м н.р.м. (південні, східні і західні експозиції) Нижній гірський лісовий пояс території букового лісу до 800 м н.р.м. (північні експозиції) Нижній гірський лісовий пояс до 1100 м н.р.м. (всі експозиції) Типи угідь вище 1100 м н.р.м.	0 0,02 0,04 0,06 0,08	Постійна

Чинники	Показники	Коефіцієнт зменшення (збільшення) бонітету	Дія чинника		
Клімат (висота і тривалість снігового покриву)	Сніговий покрив до 15 см	0	Періодична		
	Сніговий покрив до 30 см (до 60 днів)	0,02			
	Сніговий покрив до 30 см (більше 75 днів)	0,04			
	Сніговий покрив 40-50 см	0,06			
	Сніговий покрив - 60 см і більше	0,1			
Антропогенні чинники					
Браконьєрство	Не впливає на стан популяції	0	Періодична		
	Виявлено до 5 випадків у рік на 1000 га	0,1			
	Виявлено до 10 випадків у рік на 1000 га	0,4			
	Виявлено більше 10 випадків у рік на 1000 га	1,0			
	Боротьба з браконьєрством не ведеться	3,0			
Чинник неспокою (рекреаційне навантаження, випас худоби, збір грибів тощо)	Відсутній	0	Періодична		
	Поодинокі випадки впливу	0,02			
	Впливає на розподіл тварин за біотопами	0,04			
	Відчутно впливає на популяцію в окремі сезони року	0,06			
Окультуреність ландшафту (осушення, розорювання земель, застосування хімікатів тощо)	Впливає на популяцію протягом усього року	0,08	Періодична		
	Не впливає	0			
	Незначно погіршує	0,02			
	Погіршує відчутно	0,04			
Загибель диких тварин (при веденні сільськогосподарського та лісового господарства)	Рідко зустрічаються окремі особини через окультуреність ландшафту	0,06	Періодична		
	Вид відсутній через окультуреність ландшафту	0,08			
	Господарська діяльність не призводить до загибелі тварин	0			
	Призводить до загибелі незначної кількості тварин (1-2 випадки за рік)	0,02			
	Призводить до загибелі майже всього річного приросту	0,04			
Формування популяцій диких тварин (за віковою та статеву структурою)	Загибель тварин перевищує річний приріст	0,06	Періодична		
	Призводить до масової гибелі тварин	0,1			
	Не впливає на продуктивність популяції	0			
	Призводить до незначного зменшення чисельності (до 20 %)	0,02			
	Зменшує чисельність (до 50 %)	0,04			
Чинники, які можуть впливати на підвищення середнього бонітету	Зменшує чисельність більше 50 %	0,5	Періодична		
	Призводить до деградації виду	1,0			
	Додаткова кормова база (на землях с/г призначення: посіви, озимина, овес, кукурудза тощо)	Наявність сільськогосподарських культур:			Періодична
		– більше 20 га на 1000 га угідь		- 0,2	
– до 20 га на 1000 га угідь		- 0,1			
Нормативна забезпеченість кормовими полями (ремізами)		0			
Недостатня кількість кормових полів (ремізів)		0,04			
Ефективність біотехнічних заходів	Кормові поля (ремізи) відсутні	0,1	Періодична		
	Дає змогу перевищити оптимальну щільність виду на 1000 га угідь	- 0,5			
	Дає змогу досягти оптимальної щільності виду на 1000 га угідь	- 0,2			
	Не впливає на стан популяції	0			
	Біотехнічні заходи проводяться у недостатньому обсязі	0,1			
Не проводяться зовсім (при потребі їх проведення)	0,3				

Якщо погіршення середнього бонітету виникає з вини користувача мисливських угідь і призводить до зменшення середнього бонітету на один клас (не ведеться боротьба з браконьєрством, підгодівля диких тварин при несприятливих кліматичних умовах, незадовільний стан формування популяцій диких тварин за віковою та статеву структуру, недостатня кількість штучно створених кормових та захисних ремізів, штучних водопоїв, біотехнічних споруд, незадовільна боротьба з хижакми, не проводяться санітарні профілактичні заходи тощо), то користувачам мисливських угідь зменшуються на 10 % установлені норми (відсотки) вилучення річного приросту диких тварин.

Оскільки мисливське впорядкування угідь проводиться один раз на 15 років, за цей період у типах мисливських угідь можуть відбутися значні зміни (спілі насадження перейдуть у категорію зрубів, зруби - у покриті лісом землі тощо). Усі ці зміни будуть впливати на зміну розрахованого при впорядкуванні угідь середнього бонітету для кожного виду мисливської фауни. Особливо це стосується лісових угідь, оскільки для інших типів угідь ці зміни будуть незначними. У зв'язку з цим користувачі мисливських угідь при розрахунках середнього класу бонітету для кожного виду мисливських тварин повинні, по змозі, ураховувати ці зміни за даними безперервного впорядкування лісових угідь, які щорічно поновлюються і є в наявності в лісництвах та держлісгоспах.

13. Розрахунок річного приросту поголів'я мисливських тварин

Щорічне планування річного приросту поголів'я мисливських тварин користувачі мисливських угідь здійснюють згідно з нормативами, визначеними в таблиці.

Вид мисливських тварин	Мінімальна щільність, за якої дозволяється добування (відстріл, відлов) гол./1000га	Участь самок у розмноженні, (%)	Народження молодняку на одну самку, особин	Середня кількість яць у кладці, штук	Загибель кладок, %	Загибель молодняку, %	Загибель дорослих тварин, %	Межі річного приросту, %	Середній річний приріст, %
Поліська зона									
Лось	2,3	45	1-2	-	-	30	15	10-20	15
Олень	3,6	45	1-2	-	-	35	10	10-20	15
Козуля	8,5	50	1-2	-	-	35	20	10-20	15
Кабан	3,0	40	4-6	-	-	30	25	20-80	30
Заєць	15	60	8-10	-	-	70	30	20-30	25
Куниця	3,0	50	2-7	-	-	70	20	10-20	15
Тетерук	20	80	-	8-10	50	50	25	40	40
Лісостепова (правобережна) зона									
Лось	2,4	45	1-2	-	-	30	15	10-20	15
Олень	3,6	45	1-2	-	-	35	10	10-20	15
Лань	10	45	1-2	-	-	35	10	10-20	15
Козуля	15	50	1-2	-	-	35	20	10-20	15
Кабан	4,0	40	4-6	-	-	30	25	20-120	30
Заєць	20	60	8-10	-	-	70	30	20-30	25
Борсук	10	40	2-6	-	-	50	30	20-30	25
Фазан	50	80	-	8-12	30	90	30	20-240	25
Куріпка	30	80	-	10-14	50	60	40	15-100	20

Вид мисливських тварин	Мінімальна щільність, за якої дозволяється добування (відстріл, відлов) гол./1000га	Участь самок у розмноженні, (%)	Народження молодняку на одну самку, особин	Середня кількість яєць у кладці, штук	Загибель кладок, %	Загибель молодняку, %	Загибель дорослих тварин, %	Межі річного приросту, %	Середній річний приріст, %
Лісостепова (лівобережна) зона									
Лось	2,4	45	1-2	-	-	30	15	10-20	15
Олень	3,6	45	1-2	-	-	35	10	10-20	15
Лань	12	45	1-2	-	-	35	10	10-20	15
Козуля	15	50	1-2	-	-	35	20	10-20	15
Кабан	4,0	40	4-6	-	-	30	25	20-120	30
Заєць	20	60	8-10	-	-	70	30	20-30	25
Борсук	10	40	2-6	-	-	50	30	20-30	25
Фазан	50	80	-	8-12	30	90	30	20-240	25
Куріпка	30	80	-	10-14	50	60	40	15-100	20
Степова (північна) зона									
Олень	7,5	45	1-2	-	-	30	20	15-25	20
Лань	10	45	1-2	-	-	30	20	15-25	20
Козуля	15	50	1-2	-	-	30	10	15-25	20
Кабан	4,0	40	6-10	-	-	30	15	40-120	45
Заєць	20	60	8-10	-	-	70	30	20-30	20
Фазан	50	80	-	8-12	30	90	30	20-240	25
Куріпка	30	80	-	10-14	50	60	30	10-140	20
Степова (південна) зона									
Олень	7,0	45	1-2	-	-	30	20	15-25	20
Лань	12	45	1-2	-	-	35	10	10-20	15
Муфлон	10	40	1-2	-	-	30	10	10-20	15
Козуля	15	50	1-2	-	-	30	10	15-25	20
Кабан	4,0	40	6-10	-	-	30	15	40-120	45
Заєць	20	60	8-10	-	-	70	30	20-60	25
Фазан	50	80	-	8-12	30	90	30	65-240	25
Куріпка	30	80	-	10-14	50	60	30	10-140	20
Карпати									
Зубр	2,0	30	1	-	-	40	5	2-7	5
Олень	6,0	45	1	-	-	40	10	8-12	10
Козуля	12	50	1-2	-	-	30	15	5-30	10
Кабан	3,0	40	4-6	-	-	30	30	25-80	30
Заєць	20	60	8-10	-	-	70	30	20-30	25
Ведмідь	0,5	20	1-3	-	-	40	10	3-6	5
Тетерук	20	80	-	8-10	50	50	25	40	40
Гірський Крим									
Олень	6,0	45	1	-	-	30	10	15-25	20
Козуля	14,0	50	1-2	-	-	30	10	15-25	20
Кабан	3,0	40	4-6	-	-	30	15	30-80	40
Муфлон	10	40	1-2	-	-	30	10	10-20	15
Заєць	32	60	6-8	-	-	70	20	20-30	25
Фазан	117	80	-	8-12	30	40	30	65-95	80

{ Розділ 13 із змінами, внесеними згідно з Наказом Державного комітету лісового господарства N 152 (10783-06) від 26.06.2006 }

14. Норми добування мисливських тварин

Таблиця. Допустимі норми використання (відстріл, відлов) окремих видів мисливських тварин при мінімально допустимій їх щільності

Вид мисливської фауни	Природна зона	Допустимий відсоток добування, %
Лось, олень благородний, олень плямистий, козуля, лань, муфлон	Для усіх зон	10
Кабан	Поліська, Лісостепова, Крим, Карпати	20
	Степова	25
Заєць-русак	Для усіх зон	15
Сіра куріпка	Для усіх зон	15
Бобер	Поліська	10
	Інші зони	5
Тетерук	Для усіх зон	20
Фазан	Степова	15
	Кримська гірська	35

При фактичній чисельності окремих видів мисливських тварин, що перевищує їх оптимальну чисельність, різниця між фактичною і оптимальною чисельністю поголів'я може бути в повному об'ємі визначена до добування.

Таблиця. Норми добування мисливських тварин з урахуванням вікової структури популяцій

Види диких тварин	Стан популяції диких тварин (рекомендований відсоток добування)			Оптимальний варіант статевого (самці та самиці) співвідношення
	Однорічки	Середньовікові	Старі	
Лось	до 50	20	30	1 : 2
Олень	до 50	20	30	1 : 2
Кабан	до 70	10	20	1 : 2
Козуля	до 50	20	30	1 : 2

{ Розділ 14 із змінами, внесеними згідно з Наказом Державного комітету лісового господарства N 152 (10783-06) від 26.06.2006 }

15. Перелік документів та планово-картографічних матеріалів, які виготовляються під час проведення упорядкування мисливських угідь

№ з/п	Назва документів та планово-картографічних матеріалів	I і II розряди робіт					III і IV розряди робіт				
		Загальна кількість примірників	Господарство, що упорядковується	Єгерський обхід	Територіальний орган Держкомлістоспу	Організація, що провела упорядкування	Загальна кількість примірників	Господарство, що упорядковується	Єгерський обхід	Територіальний орган Держкомлістоспу	Організація, що провела упорядкування
1.	Пояснювальна записка	3	1		1	1	3	1		1	1
1.	Проектні відомості, як додатки до пояснювальної записки										
2.1.	Типологія та бонітування мисливських угідь	3	1		1	1	3	1 (узгальнююча*)		1	1
2.2.	біотехнічні заходи	2	1			1	2	1			1
2.3.	поділу території за єгерськими обходами	2	1			1	2	1			1
3.	Таксаційний опис	1	1				1	1			
4.	Плани:										
4.1.	типів мисливських угідь та біотехнічних заходів	2	1	1							
			М 1:25000								
4.2.	лісонасаджень лісництв	2	1	1							
			М 1:50000								
5.	Карта-схема організації території	М 1:50000					М 1:50000 1:100000				
5.1.	пофарбована за типами мисливських угідь	1	1				1	1			
5.2.	непофарбована	10	10				10	10			

*Складається за типами, підтипами, видами мисливських угідь.

{ Розділ 15 із змінами, внесеними згідно з Наказом Державного комітету лісового господарства N 152 (10783-06) від 26.06.2006 }

Начальник Управління
мисливського господарства

М.В.Шадюра

Публікації документа: Офіційний вісник України від 21.09.2001 -2001 р., № 36, стор. 311, стаття 1677, код акта 19893/2001